

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Mântuirea noastră.

Înrâm în luptă.

Nu prin vrednicia noastră însă cu-
getăm să ajungem la isbândă. Nu.

Oameni muritori fiind; azi trăim,
măne duși suntem pe vecie.

Veacuri trăesc numai popoarele.

Ear' ținta luptei ce începem fiind
risipirea întunecului și stărpirea rezelor
ce bântue neamul nostru, negreșit, că cei
care desfășură azi steagul, numai spriginiți
pe dragostea și credința poporului pot
să câștige drepturile ce ni-se cuvin
în această țeară atât ca unui popor, cât
și ca unor cetățeni, care întotdeauna și-au
împlinit toate datorii.

Lucrurile ce în lume legate au fost
numai de un om, cu moartea acestuia s'au
sfârșit și ele. Nu vrem să ținem deci
numai noi în mână steagul — „**Foia
Poporului**” — ce-l desfășurăm azi, ei
il încredințăm poporului întreg, care ne-a
primit cu atâta iubire.

Steagul are să fie purtat în multe
lupte, toate grele. Mulți vor săngera,
mulți vor cădea dintre cei-ce astăzi vi-
guroși se arată. Tăria poporului este însă
nemărginită, virtuțile lui mari. Lovin-
du-se de ele, pisma și ura potrivnicilor
noștri sfărimate au să fie. Astfel, vor
veni vremurile, în care, noi cei de azi,
nu vom mai fi, puterea poporului se
va arăta însă mereu, îndoită, tineră,
ca nici odată dușmanii să nu o covârșească.

Peirea ta din tine Israile,
— se scrie în sfintele învățături. Ear'
istoria ne învață, că în adevăr, toate po-
poarele, ori-cât de puternice au fost, au perit
din vina lor: când li-s'au stricat moravurile,
când le-au coplesit lenea, frica și alte rele.

Tot așa de adevărată este înțelep-
ciunea poporului, care zice: Ajută-te,
și te va ajuta și Dumnezeu! Dacă
noi oamenii vom munci, vom da înainte,
bine are să ne meargă. Și să nu așteptăm
ca fără sudoarea feții noastre, Dumnezeu
să-și reverse asupra noastră bunurile sale.
Sate și orașe, țeri întregi, s'au întemeiat
numai prin străduirea popoarelor, și po-
poare robite de alții numai prin ele înșile
au scăpat de robie. În jale și amar au
trăit numai oamenii ce s'au arătat slabi
și s'au ferit de luptă. Ear' cei care băr-
bați s'au dovedit, remas'au neclintiți și în
mijlocul celor mai mari urgii.

Noi Românii să nu așteptăm
nici noi mântuirea dela alții, ci
prin hărnicia noastră proprie să căutăm
a scutura greutatele ce ne apasă.

Cu toții deci, obștea satelor și cei
adăpostiți pe la orașe, ca frați buni și pe
aceeași cale să purcedem: pe calea ce
ne-o arată fruntașii noștri. Să ne jertfim
tigna vieții, puterea sufletului și a tru-
pului nostru, să ne jertfim avere, viața
chiar, pentru neam.

Sântem cu toții urmașii unui popor ce
a îndurat multe, ce a vărsat sânge cu belșug,
pentru-ca noi să ajungem unde sântem

azi. Datoria noastră e să luptăm înainte:
să lăsăm celor-ce urmează după noi o
soarte mai fericită ca a noastră. Să nu
uităm pe nici o clipă, că ostenim nu
pentru a dormi noi pe moale, ci că trăim
pentru-ca să netezim drumul fiilor și ne-
poților noștri. Și să nu ne închipuim,
că dacă am trăit chinuți, o să putem cel
puțin muri fericiți — după-ce ne-am vē-
zut visul cu ochii. Nu! Vieța unui
om este o clipă în cuprinsul vremii și
munca lui, fie cât de încordată, un strop
într'un potop ce curge înainte. Clipe
multe trebuie ca să facă ceasul, și nemă-
surate sânt picăturile mării. Tot așa și
cu vieța și munca noastră: trebuie să ne
jertfim mulți și să muncim cu toții, ca
fericit să fie apoi întregul popor.

La începutul luptei în care ne aruncăm
în acest an nou, jurământ să punem deci
cu toții, că lupta-vom cu stăruință, și ne-
înfrunți vom sta chiar și în fața primejdiilor
celor mai înfricoșate, că nu ne vom lăsa
răgaz decât după biruința deplină:
după-ce trup s'au făcut toate dorințele
noastre, toate drepturile scrise pe steagul
sub care luptă aleșii noștri, bărbații puși
în fruntea partidului național român. Ear'
isbânda aceasta numai așa vom câștiga-o,
dacă vom lupta cu toții împreună:
soldați de rind și fruntași.

Dacă așa vom face, dacă vom căuta
mântuirea noastră prin noi înșine,
binecuvântate au să fie și dela Dumnezeu
roadele muncii noastre.

FOIȚA.

LA ANUL-NOU
1893.

Dumnezeu vă dee bine,
Frați plugari români ca mine,
Eată și eu am venit,
Să vă ved neconținut,
Că de când nu v'am văzut,
Eu de dor n'am mai putut!
Am plecat, am alergat
Și-am sosit la voi în sat.
Chiar în zi de Anul-Nou,
Când se fac colaci cu ou;
Chiar în zi de Sân-Vasiu
Și-aceasta zic mai întâiu:
Țeara noastră să 'nflorescă,
Ear' Românul să trăească.
S'aibă 'n toate 'mbelșugare
Că de el nu prea mult are,
Că darea și plata multă
L-au cam ușorat din pungă,
Și rodirea vai de ea
Că 'n tot anul e mai rea,

Când nu-i vin și când nu-i grâu,
Vai sorman poporul meu.
Crește iarba prin ocol
Și hâmbarul e mai gol,
Dee bunul Dumnezeu
Ca să nu mai fie rău.
Holda bine să vă crească
Spici de aur să rodească
Cucuruz pe un tuleu —
Aceasta vă doresc eu, —
Fie șapte ciocălăi
Toți ca aurul de grei.

Ear' prin iarba din livadă
Călărețul nu să vadă,
Când arăți să-aveți la plug
Câte șese boi în jug.
Când cărați grâu, fân acasă
Prindeți douăzeci și șesă,
Cai să-aveți ca nisce smei,
Multe oi ca nisce lei.

Eară lâna de pe oaie,
Facă-să metasă moale.
Vaci a fêta și cu lapte
Să-aveți douăzeci-și-șapte
Porci și galite prin curte
Să aveți la mii și sute.

Gâște albe și găscoi,
Apoi rațe și rățoi,
Să-aveți turme, și ciopori.
Multe scroafe cu porci
Cu purcarul după ei.

Ocolul fie 'ngrădit
Cum nu s'a mai pomenit,
Cu gard frumos de cărnați
Cardaboși și sângerăți.
Ear' în gard în loc de pari
Fie puse coaste mari,
Streșina fie plăcinte
Ori scoverzi că is mai multe.

Ear' fântâna 'n loc de apă,
Tot cu vin să vă adape,
Un părâu să curgă 'n sat
Cu rachiu de cel curat,
Crîșma să se prăpădească
„Numai școala să 'nflorescă“.

Vășcău.

Vasilin Sala,
învățător.

Fruntașii noștri în București.

Dacă slabi am fost, și nebăgați în seamă noi Românii din Ardeal și Țeara-Ungurească, apoi una din pricinile multe a fost și împregiurarea, că nu prea știam unii de alții, nu aveam foi prin scrisul cărora să ne cunoaștem gândurile unii altora. Cu atât mai puțin știam despre cei din Țeară, după-cum puțin știau și cei din România despre noi.

În acești doi ani din urmă lucrurile s'au schimbat și în privința asta. Și se vor schimba în bine mai ales de aci încolo, cel puțin așa nădăjduim după primirea călduroasă ce 'li-s'a făcut la București fruntașilor noștri, d-nilor Dr. Ioan Rațiu, președintele partidului național, Dr. Vasile Lucaciu, notarul partidului național și Iuliu Coroianu, avocat în Cluj, cel-ce a apărut pe dl Lucaciu înaintea curții cu jurați din Dobrișin.

Ajungând la București, fruntașii noștri au fost îndată cercetați de cei mai cu vază oameni ai României, profesori dela școlile înalte, foști ministri, ba chiar primul ministru, dl Lascar Catargiu, a stat un ceas întreg de vorbă cu dl Rațiu.

Cea mai mare cinste 'li-s'a făcut însă în ziua de 29 Noemvrie, când fostul ministru George Vernescu a dat în palatul seu în cinstea fruntașilor noștri un prânz, la care au fost de față tot ce București are ales. Dl Rațiu a fost pus în fruntea mesei, având în dreapta pe dl general Ioan E. Florescu, fost prim-ministru al României, ear' în stânga pe dl Costică Boerescu, fost ministru al școalelor. În celalalt cap al mesei sta gazda casei, dl Vernescu, în dreapta sa dl Lucaciu ear' la stânga dl Coroianu. Au fost apoi de față domni Grigore Păucescu, vice-președintele Camerii (Dietei) române și fost ministru, Nicolae Ionescu, profesor la universitate (cea mai înaltă școală românească)

și fost ministru, un vorbitor cum rar s'a pomenit, Vasile A. Urechia, vice-președinte al senatului român și fost ministru, Alexandru Orăscu, G. C. Cantacuzino, Petru Poni, Nicolae Blaremburg, toți foști ministri, apoi Petre și Ionel Grădișteanu, Grigore Brătianu, Th. Văcărescu, C. Disescu, Dr. N. Calinderu, Dr. Brândză, Th. Calimach, G. Panu, I. N. Iancovescu și alți mulți bărbați fruntași ai României.

Cu acest privilegiu s'au ridicat păhare în cinstea dlor Rațiu, Lucaciu și Coroianu, laudându-'i toți pentru lupta ce o duc împotriva împilătorilor noștri.

Se înțelege, că fruntașii noștri au vorbit și ei.

Dl Rațiu arătând bucuria ce o simte văzând cât au înaintat frații noștri din regatul României, a șis că nădăjdu este ca și noi, azi necăjiți, în scurtă vreme o să ne avântăm sub scutul Împăratului nostru. „Iubirea, a zis domnul Rațiu, pe care Românii din regat o arată celor din Ungaria, este pentru ei o încurajare puternică de a stărui în lupta lor dreaptă contra apăsărilor ce îndură“.

Dl Lucaciu într'o vorbire fermecătoare a arătat suferințele amare și grele ce au dat peste noi.

Dl Coroianu a arătat cum e firea Românului: suferă, dar' c-nădăjde într'un viitor mai fericit și hotărât să nu se lase până-ce n'o ajunge la limanul dorit.

Dintre ceilalți domni au vorbit dl Vernescu, în cinstea regelui Carol, dl N. Ionescu în cinstea oaspeților din Ardeal, apoi au mai vorbit d-nii P. Grădișteanu, N. Blaremburg, Al. Orăscu, V. A. Urechia și Epureanu.

Foile române, atât din Bucuresci, cât și din alte orașe ale României, au scris cu multă iubire despre fruntașii noștri.

Din toate părțile țării s'au trimis scrisori și telegrame de „bun sosit“.

Foaia guvernului românesc, „**L'Indépendance Roumaine**“, scrisă în francezesc, ca să o cetească oamenii învățați din toată lumea, cată ce spune despre cinstea mare ce 'li-s'a făcut capilor politiceii noastre:

„Manifestațiile făcute la Bucuresci dlor Rațiu și Lucaciu, vitejii apărători ai drepturilor ardelenesci, se urmează și răspund toate la aceeași dragoste de neam, care a călăuzit dela început pe Românii din România neatrănătoare în lucrarea pornită de frații lor.

„Domni Rațiu și Lucaciu, care au dovedit mult simț politic și conștiință luminată de greaua răspundere ce 'și-au luat, pot fi mulțumiți când ved cât de bine se pricepe la noi firea lucrării lor.

„Oamenii politici, studenții (dela școalele înalte), presa, (adecă foile), toți în sfârșit, au adus vrednice mulțumiri și laude celor doi luptători ai drepturilor române.

„Ieri aceste laude și mulțumiri au fost mai strălucitoare decât toate celelalte, fiindcă în jurul mesei dlui Vernescu se aflau adunați, spre a sărbători pe acești doi mari Români, fruntașii fruntașilor noștri, tot ce România are mai ales“.

Ear' „**Românul**“, cea mai veche foaie din București, scrie:

„Domni Rațiu, Lucaciu și Coroianu având privilegiu să-și arete părerile lor înaintea bărbaților aleși ai noștri, acestia toți au șis că e minunată calea, pe care purced fruntașii fraților noștri din Ardeal“.

Când așa scriu foile din București, noi ce laudă am mai putea aduce iubitorilor noștri fruntași?

Nouă nu ne rămâne decât numai să ne bucurăm, să ne întărim în credința, că nu e departe vremea, în care să lucească și pe cerul nostru soarele cald al dreptății, care cu razele sale să îmbucure inimile și a Românilor, ce azi zac ca în robie.

Să ne iubim noi înșine.

I.

E un adevăr, pe care-l mărturisim astăzi cu toții, că poporul nostru românesc duce o viață din cele mai pline de suferințe.

Și sunt foarte mulți, care spun, că pricina tuturor suferințelor zace în împregiurarea, că poporul românesc e stăpânit de un neam de oameni cu totul străin lui, atât după sânge, cât și din punct de vedere al așteptărilor ce 'și-le are puse în viitor.

Acest neam de oameni, iubindu-se mai presus de toate pe sine înșiși, și având toată puterea în mâna lui, cearcă în fel și chip, ca întâiu și întâiu, să-și facă sieși destul și pe ale sale doriri toate să le vadă intrupate, — ear' așteptările și chiar rugărilor noastre, le nesocotesce, ba nici vrea să auză măcar de ele. Și drept, că așa e.

Sunt apoi mulți, care vădând că așa stau treburile, își zic: „trebuie să așteptăm până se vor schimba vremurile“.

Însă cei-ce în felul acesta grăesc, seamănă oamenilor, care vădând că focul a izbucnit în partea despre răsărit a satului, și vântul suflă tot dela răsărit, în loc să-și deșerteze casele, mântuind ce se poate încă mântul, ar zice: „trebuie să așteptăm doară trece vântul!“.

Numai foarte puțini sunt aceia, care cearcă a afla pricina lungilor noastre suferințe și în noi înșine, și și acești puțini, când ne vorbesc despre aceasta, nu prea sunt ascultați.

Noi vedem, și o mărturisim fără deor și poate, că da, poporul nostru îndură foarte multe suferințe, și aceasta mai ales pentru-că este foarte sărac.

Vedem și aceea, că satul nostru, românimea, încă e aprins, dar' nu numai de cătră răsărit, ci din toate patru părți ale lumii, și din toate acele patru părți suflă vânturi pricinioase focului, dar' nici vânturi ca toate vânturile, ci par'că fiecare ese furios din gura alor mii de bălauri, și întărită focul și-i aruncă flăcările departe, foarte departe, ca

iute să ne cuprindă și cât mai iute să ne nimicască toate averile noastre.

Cine a pus focul în casele noastre, și de unde vin neîmpăcatele vânturi, o știm și o simțim noi cu toții.

Ce e de făcut dar'?

Multe sunt de făcut! numai să nu așteptăm și noi „până va trece vântul“, ci să facem totul ca să mântuim măcar aceea ce mai putem!

Dumnezeu a lăsat pe lume foc, dar' ni-a dat și apă să putem stinge focul, — a lăsat asupritori, dar' ni-a dat și putere de a lupta împotriva asupritorilor.

Va înțelege, credem fiecare, că vorbind de averile noastre primejduite, nu pricepem altceva decât iubita noastră limbă și naționalitate, pe care eu atâta furie s'au aruncat viforele.

Ear' mântuirea și apărarea acestora nu se poate altcum decât luptând pentru ele, și de luptă fiind vorba, e bine să ne aducem aminte de vorbele celui mai mare luptător, ale lui Napoleoa-Bonaparte-Împărat, care a zis odată: „Trei lucruri îmi lipsesc:

La temniță.

Pentru dreptate și binele omenirii Domnul nostru Isus Christos a pățit moarte pe Cruce. Pentru învățăturile de dînsul propoveduite, apostolii au îndurat și ei goană aprigă și moarte crudă.

Tot așa, aleșii poporului nostru românesc pentru-că au apărut dreptatea și au lucrat pentru fericirea poporului românesc, au suferit lovituri una mai grea decât alta. Domnii Ioan Slavici, Cornel Pop Păcurar, Ioan Macaveiu și Septimiu Albin, au stat cu anii în temniță, pentru-că în foaia „**Tribuna**“ dela Sibiu au cerut dreptate și pentru noi Români. Bătrânul general Traian Doda, grănițerul neînfrânt dela Caransebeș a fost osândit la doi ani temniță, pentru-că a spus întregii diete unguresci dreptatea în față, adică: Români sunt asupriți, scoși din lege, de către stăpânirea maghiară! Numai mila împăratului l-a scăpat să nu ajungă la bătrânețe în temnița umedă și întunecoasă, el care a fost învățator al împăratului și fruntaș între fruntașii armatei împărătești.

Acum în urmă, urgia stăpânirii ungurești s'a descărcat asupra preotului V. Lucaciu din Sișești.

Cei care au cetit numărul de probă al foi noastre au aflat despre osândirea dlui Vasile Lucaciu.

Un an la temnița din Seghedin și cinci sute florini, eată cu cât a fost pedepsit iubitul nostru luptător.

Dînsul făcuse apelație în contra osândirii. Curia n'a băgat însă în seamă cererea de a nimici judecata făcută la Dobrișin, și astfel dl Lucaciu abia ajunsese acasă din Bucuresci și trebuî să plece la Seghedin.

Așa, că pe când alți creștini și Români se pregăteau de sfințele sărbători ale Crăciunului, dl Lucaciu trebuî să se pregătească de ducă **la — temniță!**

O durere mare cuprinse pe săteni și tot pregiurul când se vesti plecarea preotului iubit.

Săteni din locuri depărtate veniră la Sișești, pentru a-și lua rămas bun dela acela, care pleacă să-și ispășească păcatul că-și iubesc nația, căci po-trivnicii neamului nostru până și iubirea din inimă ni-ar scoate-o!

Dl Lucaciu plecă la 26 Decembrie, două săptămâni înaintea Crăciunului nostru.

Parochienii sei se îmbrăcaseră de jale. Bătrâni și tineri, femei și copii, plâneau cu lacrimi amare. Cine se-și mai mângăie, cine se se mai bucure cu ei deodată, cine se le slujească de Crăciun în biserica frumoasă cum rar s'a pomenit, biserică ridicată din hărnicia părintelui Lucaciu. Toți îl petrecură până la Baia-mare, unde e stația drumului de fer. Aici alți Români îi eșiră întru întimpinare celui care merge **la — temniță**. În fruntea lor era bătrânul Lucaciu, tata preotului din Sișești.

Despărțirea fu dureroasă. Bătrânul Lucaciu îmbrățișa plângend pe fiul seu, ear' acesta pe soția și copilașul seu de care un an de zile are să-și despartă despărțirea și zidul temniței. Dintre poporenii cel care ajungea să atingă măcar haina părintelui Lucaciu, se simția fericit. Foarte mulți au vrut să-și însoțească până la Seghedin, depărtare de o zi întreagă cu drumul de fer. Însă nu i-au lăsat gendarmii, ci i-au împrăsciat cu puterea baionetelor. La Seini i-a eșit înaintea protopopul Alexe Berinde cu poporul seu în jale. Despărțirea și aici a stors lacrimi. Tot la Baia-mare i-a eșit înaintea dl George Pop de Basești, „Badea George“, cum îi zic toți acei care au fericirea să-și cunoască și să se bucure de iubirea lui, iubire caldă românească, de care rar se pomenesc. Ear' după Badea George poporul întreg. Toți au îmbrățișat pe părintele Lucaciu, toți i-au dorit

sănătate și reîntoarcere fericită în sinul celor care atât îl iubesc.

Români, care v'ați veselit în sărbători, nu uitați pe acela, care pentru noi toți stă în temniță. Pomeniți-l în rugăciunile voastre de toate zilele, căci numai când vom avea bărbați mulți ca Lucaciu și întreaga noastră dragoste vom închina-o bărbaților noștri aleși, numai atunci poporul românesc va fi fericit.

DE-ALE POLITICEI.

În cealaltă parte a monarhiei noastre, în Austria Jidani au pățit-o. De unde până mai ieri-alaltăieri ei aveau mare trecere în parlament (dietă), acum s'au cam stricat cu stăpânirea, al cărei cap este contele Taaffe. E vorba să se facă noue alegeri de deputați, ear' cu acest privilegiu partidele creștine să se unească și să bată în alegeri partidul liberal, de care se țin Ovreei.

Slovacii din partea de mează-noapte a Ungariei (care pe aici umblă să lege oale — cu sirmă sau drot — și cu tăbli de sticlă, glaje) s'au pus și ei pe lucru, de când unul din conducătorii lor, Svetozar Hurban Vajansky a fost osândit și el, de către curtea cu jurați din Pojon la **un an închisoare și să plătească 300 fl.**

Numitul conducător slovac a fost da judecării pentru-că a scris în foaia „**Narodnie Noviny**“ din Turoș-Sân Martin un articol în contra stăpânirii ungurești, ai cărei slugi (solgăbirii și gendarmi) nu a lăsat pe Slovaci nici baren să țină un părăstas pe mormântul di Hluboca al vestitului Hurban, car la 1848 a luptat cu atâta isbândă în contra Ungurilor.

Procesul s'a ținut în ziua de 5/1 Decembrie. Advocatul, care l-a apărut

bani, bani și eară bani! și voi cu cucerii lumea aceasta toată“. Și Bonaparte a știut de ce a zis așa.

Noi însă, putem și mai lămurit înțelege din vorbele lui, că de câtă căpetenie este **bunăstarea** pentru omenime peste tot, în-deosebi însă pentru un popor, care are să-și prădeze o parte însemnată a vieții sale în luptă, fie apoi lupta aceea cu arma în mână, ori numai o luptă cu puterile duhului și ale minții, cu un alt popor mai tare și mai îndrăgit de soarte decât dînsul, — cum este și lupta noastră, a Românilor de aici.

Dacă voim, ca cu bună-seamă să eșim doveditori din lupta aceasta, între altele e mare nevoie, să cercăm să ne îmbogățim.

Cătră voi, iubitorilor cărturari, dela sate, ne îndreptăm, și pe voi vă rugăm, să vă gândiți înainte de toate la ridicarea bunăstării a poporului de sub păstorirea voastră, căci când materialicește bine va sta poporul nostru, toate celelalte vor urma de sine, ori cel puțin foarte pe ușor le poți scoate la capăt bun.

Eată de ce: Un popor cu stare materială bună, va pute să țină în fruntea sa niște conducători mult mai luminați, ca unul mai sărac; și acesta e un lucru de căpetenie, căci cu cât mai luminați vor fi conducătorii înșiși, cu atât mai multe povețe bune vor pute da poporului.

Avend un stat preoțesc și învățătoresc plin de lumină, plin de zel și însuflețire: să știi că și poporul de sub păstorirea lui, luminat, zelos și însuflețit va fi; ear' cu un atare popor poți apoi sta față cu ori-și-cine, fie acel ori-și-cine chiar și Maghiarii.

E drept că sînt de vină, foarte de vină și străinii la aceea că noi săraci și rămași înapoi sîntem, dar' tot așa de drept e, că și noi sîntem de vină, căci par'că și din ce am pute, nu ne ajuturăm în nevoile și strămtorările vieții noastre.

Noi cunoaștem viciața poporului român, căci toți din opinca lui sîntem eșiți, și știm, că multe obiceiuri bune are Românul, dar'

multe are și de acelea, care rele sînt, și mult nu are, pe care ar trebui să le aibă

Între astfel de împregiurări trăind: mijlocul poporului, de multe-ori simți un fel de strămtoare; — ai vrea să faci un bine, nu-l prea poți; — te-ai prinde de un lucrădar' par'că îți lipsește mîna dreaptă.

Deci: pentru-ca în toată tîgna să pute lucră; — pentru-ca să nu mai tot simțim că ne lipsesc ceva; — pentru-ca sub îngrijirea noastră, poporul să dea mereu înaintea; pentru-ca cu bucurie și nădejde să putem privi viitor și să-și așteptăm pe dînsul; și în sfîrșit pentru-ca să dovedim lumii că sîntem vredni de a trăi aceste vremuri iubitoare de înaintea și luminate: toți din toate puterile, fieca după putința sa, să lucrăm într'acolo, ca oț ceiurile bune să-și rămîna poporul nostru; pe cele rele să le scoatem din ele, pe rînd și pe încetul; ear' **pe cele bune ce el nu le are**, să i-le facem noi cunoscute și să-și rugăm să le primească, tot pe rînd și pe încetul; — țintind prin toate la ridicarea bunei lui stări.

cu multă știință și foc pe luptătorul slovac, se numește Miloș Stefanovici.

Sârbii din Țeara-Ungurească erau împărțiți până acum în trei partide: unul ținea cu stăpânirea ungurească, și era cel mai mare; ear' alte două erau contra stăpânirii ungurești, se certau însă și între ele. Acum, cu privilegiul congresului bisericesc, care s'a ținut în luna trecută la Carloveț, aceste două din urmă s'au unit și astfel au devenit mai tari decât prietenii Ungurilor, ceea-ce a silit pe patriarhul (mai mare decât un metropolit) Brancovici să împrăstie congresul fără a fi făcut isprăvile, pe care credea a le face întru bucuria — Ungurilor.

Croații stăteau și ei până aci tot ca Sârbii: împărțiți în trei partide. Cele opoziționale însă (conduse de episcopul Strossmayer și avocatul Starcevic), s'au unit acum, pentru a lupta împreună în contra partidului dela putere, care ține cu Ungurii.

Ei cer următoarele: țerile croate să fie unite, ear' pretutindeni, în toate slujbele să se introducă numai limba croată.

Dieta Croaților se ține în Agram.

În țeara Francezilor, care se mândria odinioară cu biruințele vestite ale lui Napoleon-Bonaparte, e supărare mare. A eșit la iveală că bărbați străluciți, scriitori de foi și făcători de legi au primit mită pentru a sprigini o treabă pe care a voit s'o facă societatea așa zisă Panama, societate care voia să taie un canal pentru vapoare, departe în America.

S'au mâncat în chipul acesta o sumedenie de bani, mai multe sute milioane, adunați din acțiunile cumpărate de oameni, pe care numai D-zeu scie cum au adunat ban cu ban. Țeara întreagă erbe din pricina acestei furături de care nia s'a mai întemplat.

Cel-ce în felul acesta va lucra în mijlocul poporului, acela este adevăratul binevoitor al lui!

Și când vom fi ajuns a nu mai ave obicaiuri rele de scos din popor, ear' cu cele bune 'l-am făcut noi cu toate cunoscut, și el le-a primit, atunci avântarea spre deservire a neamului nostru, va fi puternică, și atunci vom fi arătat lumii, că ne-am iubit noi înșine în-deajuns, și iubindu-ne, ne-am ajutat!

(***)

Credințe populare.

Când a făcut Dumnezeu lumea, dracul a cerut să-i dea Dumnezeu lui carul și moara. Dumnezeu a zis ca 'i-le va da, când va fi pădurea toată uscată. Dracul s'a dus prin pădure și când a văzut fagii fără frunze s'a bucurat; când a ajuns la brădet și 'l-a văzut verde s'a supărat și a început a bate cuie prin brad ca să se usce. A bătut până la vârful bradului și acolo a dat cu ochii de crucea lui.

Ferberea e cu atât mai mare, cu cât sunt temeri ca din această cauză să nu cadă chiar întreaga stăpânire. Se știe, că în Franca în loc de împărăție, cum era până la 1871, este republică: se alege pe câte nouă ani un președinte, care este cap al țerii. Odrasle din familia împărătească gonită la 1871 se mai găsesc încă, și acestia atâta așteaptă, ca să se facă o încercătură în țeară, pentru a pune eară mâna pe coroană. Republicanii se păzesc deci, sunt cu ochii în patru. E rău însă pentru ei, că mulți fruntași au fost dați în judecată, unii sunt chiar arestați, din pricină că au primit mită.

Nu se poate prevedea ce va aduce viitorul, mai ales într'o țeară ca Franca, unde aproape pe fiecare și se întemplat câte o miroșenie.

Din România.

Pe când aceste rinduri vor eși de sub tipar, întreaga Țeara-Românească a îmbrăcat haină de sârbătoare. Clopotele tuturor bisericilor o să sune a bucurie mare. Bubuitul tunurilor o să umple vădudul. Pretutindeni sunete de veselie, căci așa cinstea mare demult, poate niciodată, nu a ajuns pe România. Viitorul ei Rege, prințul Ferdinand, se reîntoarce dela cununie, aducând în Țeară pe frumoasa lui mireasă, pe prințesa Maria, nepoată a celor mai puternici stăpânitori din lume: a Reginei Engliterei, Împărăteasă a Indiilor și a Împăratului Rusiei.

Și o să le ese înainte, tinerilor în-surăței, obștea satelor cu pâne și cu sare, preoții îmbrăcați în odăjdiile de sârbătoare alese, fericindu-i și dorindu-le ani mulți de mărire.

Cununia s'a ținut la 10 Ianuarie stil nou în castelul dela Sigmaringen (în Țeara-Nemțească) al familiei Hohenzollern, din care se trage Regele Carol al României și nepotul seu de frate prințul Ferdinand.

Plin de groază s'a lăsat pe brad la vale și 'l-a trecut toate neputințele. De atunci au rămas brazii cu cepi și rășină.

Ghicitori.

1. De câte ori pășeste pasărea într'un an?
2. De ce se uită cioara în os?
3. Cum se suie purecele în pat?
4. Am bute cu două feluri de beuturi?
5. De ce se trage clopotul?
6. Vara se îmbracă, iarna nu vrea să-și facă?
7. Minte are, suflet n'are, și mă învață; de-și ghicid își frig o rață?
8. Ustură-mă, rău mă doare, dacă-l bagă, bine-mi pare?

r. s.

1. Nici-odată, că ea tot sare. 2. Că nu se poate băga în el. 3. Negru. 4. Oul. 5. De funie. 6. Pomul. 7. Ciasul. 8. Cerceul.

Persoane din neamuri mari împărătesci, Regele României și sfetnici alesi ai Sei au fost față la această cununie. Împăratul Rușilor a trimis pe fratele seu Alexe, ear' Împăratul Țerii-Nemțesti a fost el în persoană. Din partea regimentului 22 de dorobanți, al cărui comandant de onoare este prințul Leopold de Hohenzollern, socru mare, a fost de față colonelul Comăneanu; ear' batalionul Antăiu de vânători, în care prințul Ferdinand slujește ca căpitan, a trimis pe maiorul Cocea.

Despre frumoasele sârbări ce s'au dat cu ajungerea în țeară a tinerii pă-rechi, vom scrie în numărul viitor.

Și până atunci să dorim cu toții ani mulți fericiți noilor căsătoriți, a căror mărire are să fie mărire pentru întreg neamul românesc.

Un păcătos.

Numele lui se pomenesce într'o episcopie întreagă: îl cheamă Ioan Szabó și este capul eparchiei Gherlei. Dacă ar fi însă pe dreptate, numele lui ar trebui pomenit nu cu sfințenie, ci între cei mai mari păcătoși, între oamenii care au stricat mai mult neamului nostru.

Eată de ce. Tocmai atunci, când preotului Lucaciu 'i-s'a trimis porunca stăpânirii maghiare să plece la temniță, episcopul păcătos, unealtă joasnică a Ungurilor, a făcut și el de știre, că nu numai a suspendat pe bravul preot, ci 'i-a luat și venitul ce-l avea ca preot. Aceasta pentru-ca astfel lovitura să fie și mai mare, ca familia dlui Vasile Lucaciu să sufere nu numai prin faptul că își știe în temniță pe cel ce-i este totul, dar' ca să mai aibă a lupta și cu grija țilei de mâne.

Știm însă din sfintele învățături, că păcătosul la urma urmelor tot are să-și iee răsplata pentru păcatele sale: dacă nu pe pământ, apoi în ceruri.

Mai știm, tot din sfintele cărți, că Iuda, cel-ce a vândut pe Isus Christos, mânat de duhul dreptății, s'a spânzurat.

Episcopul Gherlei a îngrămădit și el păcate peste păcate. Nu s'a mulțumit că 'l-a suspendat din preoție, dar' 'i-a luat și plata ce 'i-se cuvinea, dacă nu părintelui Lucaciu, dus la temniță, apoi familiei sale de acasă.

Și unul și altul dintre păcatele lui sânt așa de mari, că însăși foile ungurești spun, că după canoane n'ar fi avut dreptul să suspende pe dl Lucaciu, ci 'l-a suspendat numai din slugărniceie cătră guvern.

Nu ca pe Român nici ca pe episcop trebuie deci să-l privim pe Ioan Szabó, ci ca pe un slugă nemernic și vînzător de neam.

Iudă fiind, soartea lui Iuda să-l ajungă.

ECONOMIC.

Baia de aur a economului. Astfel s'a numit și cu drept cuvânt groapa de păstrat gunoiul. Obștește cunoscută este înfrurirea puternică și binefăcătoare ce o are gunoiul asupra roadelor. Sânt, nu-i vorbă, numeroase mijloace de a spori roadele și cu ele venitul, hotărît însă, că gunoiul este mai presus de toate mijloacele, este stîlpul propășirii economice.

Deosebirea între gunoiul bine și rău grijit este neasămănat mai mare decum s'ar crede. În adevăr, gunoiul supus la îngrijirile cuvenite adese-ori este îndoit mai prețios decât gunoiul spălăcit și ars, care fusese lăsat eac'așa, în mâna sortii. Am lungi vorba prea tare voind și numai să atingem tot ce s'ar pute zice în ale gunoiului și gunoirii. Ne vom mărgini deci acum odată la înșirarea pe scurt a îngrijirilor la care gunoiul ar trebui supus!

Câtă vreme nu s'a fost întrerupat pământului, gunoiul perde mereu din materiile sale nutritoare. Perderea este cu atât mai mare, cu cât gunoiul putrezește mai îngrabă. A preîntimpina sau cel puțin a întârzia putrezirea și a îngrijii totodată, ca gunoiul să nu se spele prin ploii nici să se străcure prin pământ în jos, — eată în puține cuvinte taina păstrării în stare bună a gunoiului.

Fiindcă aerul, căldura și mai ales vânturile lucră împreună pentru a grăbi putrezirea, nimic mai firesc decât să așezăm gunoiul într'o groapă făcută la îndemână, în apropierea grajdului. Groapa să fie largă, însă nu prea adâncă; altcum s'ar îngreua încărcatul. De cumva țermul ar fi lutos din firea sa, urina n'are cum se străcura în jos. Având însă a face cu nêsip sau alt țerm puțios, atunci nu rămâne decât să pardosim groapa cu o groasă pătură de lut cleios, cu scânduri groase de stejar sau arin, ori și mai bine cu cărămizi în țiment.

Apa de ploaie și de neauă ce s'ar grămădi înspre gunoiu are scăderea, că spală și înlătură tocmai materiile cele mai prețioase și îngreunează căratul. Este deci neapărat să abatem apa pe aiurea, fie că împrejmuim groapa cu zid, fie cu pereți de stejar, cu un dilm de lut sau altceva.

Un mijloc potrivit de a întârzia putrezirea și cu ea perderea materiilor, este să apăsăm gunoiul cât mai tare și de repețite-ori. Vrednic de recomandat este obiceiul, după care gunoiul se îngrădesce cu lăstari, servind astfel drept ocol molatic și cald pe seama vitelor. Prin aceea, că lăsăm înadins vitele să treacă peste gunoiu, lucru firesc, gunoiul se calcă și se tescuesce, aerul răsbate cu anevoie și astfel se întârzie putrezirea.

Scormonirea și strămutarea gunoiului dintr'un loc în altul are de urmare, că aerul străbate cu înlesnire, grăbind putrezirea. Drept-aceea, gunoiul ar trebui să rămână în nemișcare până la căratul pe câmp, unde se va risipi și întrupa pământului fără amânare.

După-cum se știe, gunoiul de rimători este foarte rece și stîrp, sărăcăcios și adese încărcat de apă. Mult mai gros și cald este gunoiul de bovine, adecă de tauri, boi și vaci. Gunoiul de cai și oi este uscat și ferbinte. De este deci să dobândim un material cât mai deopotrivă, nu prea rece nici prea ferbinte, purcederea cea mai nimerită va fi să amestecăm unul cu altul gunoierile scoase dela cai, vaci, rimători ș. c. l. prin aruncarea lor peste grămada întregă.

Cel mai puternic mijloc de a îmbunătăți gunoiul este stropirea de repețite-ori cu urină. În vreme de ger, când gunoiul și așa putrezește anevoie, stropirea este de prisos. Cu atât mai neapărată este vara pe căldură. Urina este bogată în materii nutritoare. Prin stropire deci gunoiul se îngrășe; totodată se împedecă inferbentarea și putrezirea grabnică atât de stricăcioasă. Cum și unde ar trebui strînsă și păstrată urina, vom arăta altă-dată.

Întrerupat fiind pământului în stare proaspătă, așadar' până a nu fi pierdut aproape nimic din materiile sale, gunoiul se inferbentă și trece în grabnică putrezire. Urmarea este, că pământul se frăgezesc și se îngrășe de minune, în folosul roadelor. Din contră, prin rămânerea îndelungată în grămadă sau și în groapă, gunoiul perde căldura atât de priincioasă cum și o mare parte din materiile nutritoare. Gunoiul ar trebui deci aplicat în stare proaspătă. Când avem a face cu plante, care nu rabdă gunoiu proaspăt, ne putem ajuta așa, că întrebuițăm pe seama lor gunoiul încâtva putred aflător pe fundul gropii sau și mai bine așa, că gunoim d. e. toamna și sêmănăm primăvara sau gunoim peste vară și sêmănăm toamna. Într'aceea gunoiul are răgaz să putrezească deajuns.

D. Comșa.

Stupăritul de până acum. Stupăritul la noi, la Români, chiar și în zilele noastre, este un lucru de tot simplu (de rînd).

Nisce coșnițe de nuiele sînt unse pe dinafară cu balegă. Pe vremea roitului se prind roiile în ele și se așează în stupină, care în cele mai multe locuri nu e alta, decât un gard cu streșină mare. Aci se lasă până toamna, fără a mai grijii de ei; atunci o parte din stupi se ucid.

Fagurii cu mierea, de multe-ori și cu albine moarte cu tot, se bagă în ciubere sau alte vase, unde se sdromșesc, cum

se întemplă cu strugurii la cules, și în starea aceasta se vînd neguțătorilor.

Unii primăvara și alții toamna reteză partea din jos a fagurilor din coșnițele, în care nu s'au omorît albinele.

Stupii lăsați în vieață, de multe-ori în coșnițe nelipite cum se cade și necoperite, ierneză, cum biet pot; ear' câți mai rămân în primăvară își urmează lucrul lor, precum îi învață firea, întocmai cum fac și stupii din scorburile de prin păduri.

Putem zice, că mai nu sînt mai bine îngrijii stupii stuparilor nostri săteni, decum se îngrijesc pe sine stupii sêlbatici. Cu un cuvânt știința despre umblarea cu albinele la poporul nostru este tot așa de neînsemnată, ca și înainte de aceasta cu sute și mii de ani.

A hrăni stupii la vreme de lipsă, a-i păzi împotriva dușmanilor și a boalelor lor, a-i ajuta ca să nu se prăpădească, când rămân fără mamă (matcă), a-i opri dela prea multă roire și mai cu seamă a nu mai omorî albinele, când e să se iee mierea — s'au mai pe scurt: a ști îngrijii de stupi, ca și de alte animale de pe lîngă casă, pentru a ave cât mai mult folos dela ei — cu de acestea frații plugari n'au avut încă privilegiu de a se obicinui. Și nici că li-se poate imputa pentru aceasta.

A venit însă vremea să ne cuprindem cu stupăritul în altă formă, ca să tragem din el venite de patru și de cinci-ori mai mari ca până acum.

r. s.

LEGILE.

„Legea-i cum o fac oamenii”, așa aușim adese-ori vorbind pe unii și alții. Da, de bună-seamă, că oameni sînt și cei-ce fac legile în fiecare țeară și, oameni fiind, ori-cât ar fi ei de cuminte, totuși pot greși, că omul e al păcatelor. De aceea și vedem, că multe legi aduc blăstămuri asupra celor-ce le fac, precum și nenorociri asupra unui popor sau asupra țerii întregi.

Dintre plugari însă puțini sînt, care se știe: cine face legile, unde se fac și cum se fac; măcar că pentru noi Români e de o însemnatate deosebită a ști acestea, fiindcă pe noi nici legile nu ne prea pătinesc.

Țeara întregă e împărțită în peste 400 cercuri de alegere. În fiecare cerc se alege tot la 5 ani câte un deputat (ales al poporului); acești deputați se adună în orașul Pesta și împreună în o casă, care se numește casa deputaților, se sfătuesc (țin dietă), că ce legi să facă și cum să fie acelea.

După-ce deputații au hotărît, că cutare lege ar fi bună pentru țeară, hotărîrea lor se trimite în casa de sus, în care sînt adunați: boierii țerii — grofi și baroni, — apoi vlădicii, comiții-supremi (mai marii comitatelor — pe ungerie —

spanii) și alții. La casa de sus îi mai ține și casa magnaților.

Dacă și magnații se învoiesc cu legea făcută de deputați, aceasta se trimite domnitorului țerii (împăratului-rege), care încă, aflându-o de bună, o întărește prin iscălire (subscrierea) sa, adică o sancționează.

Facerea legilor trece așadar prin trei site: aceea a deputaților, a magnaților și a domnitorului (monarhului).

Cei-ce pun însă la cale facerea legilor sunt miniștri (slugitorii domnitorului), de care în țeara noastră sunt 10, și anume:

1. Ministrul-president (cel mai mare);
2. Cel de interne (din lăuntru), care poartă grije de cărmuirea comitatelor ș. a.;
3. Ministrul dreptății (peste judecătorii);
4. Cel de finanțe (pus peste vistierie, — banii țerii);
5. Cel de culte (peste școale și biserică);
6. Cel de războiu (peste ostași — cătane);
7. Cel de comunicațiune (peste drumurile de țeară, peste poște ș. a.);
8. Ministrul de economie, industrie și comerț (peste înaintarea economiei, a meșteșugurilor și a negoțului în țeară);
9. Ministrul pentru Croația și Slavonia (țeri care se țin tot de Ungaria);
10. Ministrul de lângă persoana domnitorului, care petrece în Viena; pe când ceilalți își au locuința în Pesta.

Toți miniștrii, cu un cuvânt se mai numesc: minister sau guvern (cărnuitorii țerii).

CORRESPONDENȚĂ.

De lângă Cibin, în Decembrie 1892,

Domnule Redactor!

De multe-ori am umblat înadins să prind câte o gazetă de ale noastre. Dar' pe cât de cu sete aș fi vrut să sorb cele cuprinse în ea, pe atât îmi era de mare desamăgirea. Mai nimica n'am priceput din cele cetite. Ele sunt scrise pe sus, în o limbă, care numai poporală nu se poate numi. Așa au pățit și alți prieteni de ai mei.

Poporul dela sate, între care mă număr și eu, are lipsă de o gazetă care să fie scrisă în limba ce se vorbește la sate; vorbele înalte să fie rari de tot și chiar și acelea să fie tâlcuite cu vorbe, pe care noi le înțelegem. Numai așa putem ceti cu drag noi plugarii.

Lucrul de căpetenie e să înțelegem ce cetim, că numai așa vom trage folos din cetit. Altcum nici nu veți câștiga pe econom pentru gazete; ear' aceasta ar fi o pierdere foarte mare și chiar pentru zilele prin care trecem acum, ea nu s'ar mai pute îndrepta în veci.

Câte lucruri mari s'au întâmplat în viața Românilor numai în anul care se sfârșește acum. Așa: mergerea cu plânsoarea la împăratul,

goana pornită asupra bărbaților nostri celor mai iubiți și alte multe. Lupte vom avea, precum se vede, și de aici înainte și încă de bună-seamă mai cumplite ca până acum.

Despre toate acestea, noi vrem să știm, nu numai din auzite câte ceva; dar' cetind înșine. Pentru-ce să nu ne putem folosi și noi de puțină carte, care o știm? Pentru-ce să nu sfîntim ziua Duminecii prin cetirea unei gazete, plină de învățături folositoare?

De aceea cu drag am înțeles, că D-Ta vei da dela Anul-Nou o gazetă, anume pentru poporul dela sate, care să o putem ceti fără de nici o pedecă, precum ved, că cetesc cei mai învățați gazetele: „Tribuna“, „Gazeta Transilvaniei“ ș. a.

Dacă „Foaia Poporului“ se va arăta întru toate vrednică de acest nume, în satul meu vor intra mulți numeri din ea.

Un sătean.

CRONICĂ.

În temniță. Ziarul „Tribuna“ publică următoarea telegramă primită cu data de 26 Decembrie din Seghedin: „Ați, la 9 oare dimineața a intrat iubitul nostru **Lucaciu** în temnița de stat de aici. Românii de aici l-au salutat călduros, dorindu-i ca suferința lui să fie spre biruința cauzei noastre sfinte“.

Tinerii români care învață la școalele înalte din Viena, ne-au făcut o mare cinste și bucurie acum de sărbători. Eată cum: Foile ungurești de vreme îndelungată spun că „Replica“ nu este făcută de studenții români de aici, că ei n'ar ști să facă o carte așa bună și mai ales că ei n'au curajul să scrie așa ceva. Voiau în chipul asta să facă pe lume a crede, că Liga din București (Liga este o societate de oameni cu iubire și dor de bine pentru noi, Românii de sub stăpânirea ungurească) pune aici totul la cale, că noi din puterile noastre suntem slabi, nemernici. După ce tinerii români din Cluj și Budapesta au spus pe față că și ei au lucrat la „Replică“, au venit acum și cei din Viena, peste cincizeci la număr, unii doctori, alții ingineri, profesori, și spun înaintea lumii întregi că da, tinerii români din Țeara-Ungurească și Ardeal au scris cartea în care se arată lumii nedreptățile stăpânirii ungurești, și că pentru tot ce este scris în „Replică“, iau răspundere și înaintea lumii și înaintea legilor din patrie.

Reprezentăție teatrală. Cetim în „Tribuna“: Aflăm cu plăcere, că societatea de diletanți români, care și în vara trecută s'a produs cu bun succes, va da Vineri în 1/13 Ianuarie, adică în ziua Anului-Nou o reprezentație teatrală în teatrul orașenească de aici. Venitul curat ce va rezulta din această nobilă întreprindere este menit pentru ajutorarea celor patru școale populare române de pe lângă parochiile din loc. Se va juca piesa „Nebuniile amoroase“, comedie în trei acte și în versuri de Regnard, în traducerea măistră de Edgar Th. Aslan. Musica dintre acte va prevedea-o capela regimentului de infanterie nr. 31. Atât în vederea scopului cultural și umanitar al reprezentației, cât și în vederea silințelor ce-și dau diletanții de a arangia o bună reprezentație teatrală românească, lucru atât de rar la noi, sperăm că sala teatrului va fi plină Vineri seara de publicul românesc din Sibiu și giur.

Patria mântuită. De când s'a tipărit Memorandumul Românilor care a fost dus la Împăratul și Replica studenților, Ungurii și-au pierdut sărita. Fisolgăbiraele și alți slujbași mai mari ai stăpânirii caută pe capete tipăriturile române de felul acesta ca să le nimicească. Astfel din Șomcuta-mare se scrie că fisolgăbirul Indre László a făcut perchișiție la preotul gr.-cat. de acolo, la învățătorul Ilie Pap, la Andreiu Medan, proprietar și la un conducător de cărți funduare pensionat. Găsind la ei „tipărituri valahe agitatoare“, le-a confiscat. Potcoave de cai morți: dar' tipărituri de felul celor-ce s'ar fi găsit la Șomcuta, să poștească dl fisolgăbiru pe la toate casele române, căci va găsi destule. Numai că nici una nu este oprită de lege. Cu dela sine putere a lucrat deci fisolgăbirul, se înțelege, pentru a mântui patria!.. Sărmana patrie, câte păcate nu se fac în numele ei.

Italianii se știe, că ne sunt frați buni. Vorbesc aproape aceeași limbă ca noi, avem aceeași obârșie, pe același strămoș vestit, pe împăratul Traian, care ne-a adus aici înainte de aceasta cu 1800 de ani. Ei ne-au și arătat de atâtea-ori că ne iubesc. La 1881 au ajutat ca România să fie regat. Ear' acum, de când tinerii români dela școalele înalte au scos „Replica“, o carte în care se descriu nedreptățile ce îndurăm noi Românii, nu trece săptămână în care foile italiene să nu scrie spre binele nostru și în contra Ungurilor. Astfel foia „Il Faro Romagnolo“ din Roma scrie cu multă pricepere despre prigonirile din urmă ce s'au pornit în contra noastră și ia în apărare pe dl Dr. Vasile Lucaciu, ear' pe Unguri îi ocărăsește că sunt atât de cruzi.

Virtuți unguresci. Foile din Viena și din Budapesta vestesc, că țilele acestea un magnat maghiar a jucat în cărți (maca) tocmai 250.000. l-a pierdut în Viena, fără măcar să se fi sculat odată de pe scaun. Numai un lucru nu spun foile unguresci: Oare magnatul acela lucrat-a în viața sa cel puțin preț de o pițulă?

Moralitatea la Unguri. Economul Martin Toth din Mohaciu și-a omorât în noaptea de Anul-Nou nevasta din cauză că aceasta i-a devenit necredincioasă. Înainte de comiterea crimei Toth a ospătat bine cu mai mulți prieteni pe care i-a invitat la cină. El s'a îmbetat și după-ce societatea a părăsit casa, și-a străpuns nevasta cu un cuțit lăsându-o moartă pe loc. După aceea criminalul s'a dus la socru-seu și cu sânge rece a povestit cele întâmplate. În ziua următoare ucigașul a fost arestat.

Despre o altă faptă criminală se scrie din Seghedin: Un anume Mihail Ördög, țeran, venind la 2 c. mort de beat acasă, nu a găsit pe nevastă-sa acasă, deoarece-ce aceasta fugise. Știa biata ce o așteaptă. Furios pentru aceasta Ördög s'a aruncat asupra copilei sale de 3 ani și a început a o călca cu picioarele până-ce i-a scos amândoi ochii. În cele din urmă au sărit vecinii și au scăpat pe biata copilă din mâinile monstrului. Ördög și-a mai omorât acum câțiva ani un copil, pentru care faptă a stat trei ani în temniță.

Moștenitorul tronului românesc, prințul Ferdinand, a fost înaintat, acum de Anul-Nou, la gradul de maior și făcut comandant al batalionului întâiu de vânători.

Nuntă regală. Adunarea deputaților români din București a primit în ziua de 21

Decembrie n. cu toții și eu multă bucurie știrea, că s'a încheiat contractul de căsătorie al principelui Ferdinand cu princessa Maria de Edimburg. La cununie, regele Carol a plecat din București la 25 Decembrie, însoțit de ministrii sei dnii Lascar Catargiu, Al. Lahovary și de dnii general George Manu, G. Gr. Cantacuzino, generalul Ioan Em. Florescu, Dumitru Sturdza, general Vlădescu, Ioan Calinderu, colonelul Comăneanu și maiorul Cocea. Dintre doamne au fost de față doamnele Maria Cantacuzino și Maria Greceanu.

Pătăniile unui nihilist. (Nihilisti se numesc acei locuitori ai Rusiei, care fiind nemulțumiți cu cârmuirea de acolo, caută prin toate mijloacele să nimicească pe împăratul și pe sfetnicii sei). Deunăzi a murit la Moscova un nihilist vestit cu numele Iacob Dragomir, cunoscut aproape în toată Rusia. În decurgere de 20 de ani, Dragomir a fost osândit de 7 ori a sta închis în Siberia (unde-i frigul cel mai grozav) și de 7 ori a fugit de acolo. El nu stătea în ocne decât cel mult un an, apoi fugia. Ce făcea el ce dregea, destul că nu-l vedea nimenea. Poliția se înțelege că-l căuta luni întregi și-l găsea apoi sau în Moscova sau în Petersburg, sau în Astrahan, Kiew, Varșovia (și alte orașe). Negreșit că Dragomir era dus ear' în Siberia, ca să fugă pe urmă din nou. Un diar rusesc spune că Dragomir a făcut 10 ani numai în călătorii, adică fugind din Siberia și mergând acolo. Până la moartea lui nimenea nu știa cine dă lui Dragomir bani, căci el avea totdeauna bani și încă mulți. S'a aflat însă aceasta acum. Când a murit Dragomir (el fugise din Siberia, a ajuns bolnav la Moscova și a murit); la căpătâiul lui a stat în tot timpul boalei ca și la moarte o femeie tină și de o rară frumșețe. Ea era draguța lui Dragomir. Se numește Caterina Morreff, fata unui bogat bătrân cu numele Morreff, mort acum 6 ani. Ea se îndrăgostise tare de Dragomir și-l urmăria pretutindenea și în Siberia și în fugile lui și tot ea îi da și bani. Dragomir o iubia și el tare mult.

O întâlnire neașteptată. Acum 20 de ani, un croitor din Hamburg, în Țeara-Nemțească, câștigase la loterie 100.000 de franci (un franc face 44 cruceri). Din momentul când și-a ridicat banii, el n'a mai dat pe acasă. Fugise cine știe încotro, lăsându-și femeia și mai mulți băieți în cea mai mare sărăcie. Au trecut 10 ani și de dînsul nu se mai auzise nimic. Sărmana femeie a cerut ca tribunalul să o despartă, ceea ce judecătorii au și făcut fără multe cercetări. Ea s'a măritat după un alt croitor, cu numele Hermann Thaler, cu care trăiește foarte fericită. Dintre cei 5 copii ai ei, 4 băieți și o fată, 3 au din ce se-și câștige hrana de toate zilele. Într'una din serile trecute, cineva bătea la ușa fericitei familii. Femeia deschide și se vede față în față cu un bătrân cu părul cărunt, cu fața sbârcită, gârbov și zdrențuit. El cerea sărmanul ceva de pomană. *Wilhelmina*, — acesta e numele femeii, — se uită lung la bătrân și acesta la ea. Deodată se aud două țipete puternice. *Wilhelmina* căzuse leșinată la pământ. Cersitorul nu era altcineva decât bărbatul ei fugit. Nenorocitul după-ce luase cele 100.000 de franci dispăruse prin alte orașe. Dar' cum era bețiv și cărturar își cheltuise toți banii și vădându-se muritor de foame se apucase de cersit. El venise ear' la Hamburg și din întâmplare bătuse tocmai la ușa nevastei sale, pe care o credea moartă sau cersitoare ca și el. În tot cazul nu credea că ea șede acolo. *Wilhelmina*, căci era singură acasă, după-ce

s'a deșteptat din leșin a dat nenorocitului bătrân o haină de iarnă a bărbatului seu de acum și 5 franci. Apoi l'a rugat să vie peste câteva ciasuri ear', căci atunci o să-i vie băieții. Bătrânul a venit. Copiii l-au primit cu bucurie și acum îl țin ei pe cheltueala lor. Fericirea casnică a *Wilhelminei* n'a fost deloc turburată. Toți sânt mai fericiți acum.

Turnul Eiffel la Londra. Englezii vor să-l întrecă pe Francezi. Și anume vor să construească un turn Eiffel care să fie mai înalt ca cel dela Paris. Metalul necesar la construire s'a și cumpărat deja. Își poate închipul ori-și-cine cât oțel o să trebe, dacă vom spune, că turnul din Londra e plănuț să fie de două-ori mai înalt ca turnul Eiffel din Paris, care este de 300 metri, cea mai înaltă clădire din lume. Meșteri ai turnului enorm are să fie inginerii Heenan și Frande din Manchester.

Un câne hoț de umbrele (ploare). Într'una din zilele trecute a venit înaintea judecătoriei din Londra, în Țeara Englezilor, un bărbat și o femeie, învinovați, că au furat 17 umbrele. Bieții oameni nu furaseră umbrelele ca să se apere de ploaie, căci, slavă Domnului, le era de ajuns una, sau cel mult două. Dar' ei le vindeau și făceau bani frumusei fără să fie siliți să mai muncească. Și cine gândiți că șterpelia umbrelele? Bărbatul? — ferească D-zeu! Femeia? — deloc. Ei erau oameni cinstiți și cum se cade. Hoțul nu era altcineva decât un câne mare al lor cu numele „Lord“ pe care ei îl învățaseră ca să fure umbrelele oamenilor. S'au năcăjit mult până au făcut din câne un pungaș de cel mai drăcos și silința nu li-a fost zadarnică, căci cânele devenise un hoț în toată regula. Eată cum „lucra“ el: Stăpânul eșia cu cânele pe uliță. Se puneă într'un colț și apoi făcea semn lui „Lord“. Acesta înțelegea numai decât și iute o lua pe uliță. Când ajungea depărțitor de stăpânul seu, se uita la trecători și când vedea în mâna vre-unuia o umbrelă bună și scumpă i-o înhăța repede și apoi apuca la fugă. Până să prinză omul de veste cânele se ducea drept la stăpânul seu. Acesta lua umbrela și o ducea acasă. Se înțelege, că cânele nu „lua“ decât umbrele bune. Când a fost la umbrela a 17-a, cânele a fost prins și cu el și stăpânul. În ziua înfățișării a fost adus și cânele la tribunal. Bărbatul și femeia au fost osândiți la câte o lună închisoare, ear' cânele a fost pus sub „supraveghere polițenească“.

De ce n'avea Eva trebuință de slujnică. În privința aceasta o americană scrie următoarele: Eva n'a avut nici-odată trebuință de slujnică. Adam nu silia nici-odată pe Eva să-i facă ciorapi, nici nu venia la ea, rugându-se, ca să-i coase vre-un bumb și nici n'a rugat-o vre-odată să-i coase mănșile. Afară de aceea, el n'avea obiceiul să cetească seara foi nici să strige supărat: „Ia ascultă, nevastă, — e gata „cina?“ Adam avea obiceiul să-i facă singur foc, să-i sape singur cartofii și să se îngrijască singur de ale casei. El își mulgea singur vaca și nici-odată nu venia la ameză cu câte 12 prieteni chercheliți, mai cu seamă când în casă nu se afla de mâncare. Pe lângă aceea el n'avea obiceiul să vie acasă noaptea pe la 1 cias după miezul nopții, nici nu se certa cu Eva, care îl aștepta acasă plângând. Pe lângă aceea Adam nu stătea la cărcimă pe când Eva legăna pe micul „Cain“. Pe vremea aceea nici nu era obiceiul, ca bărbatul să-i arunce cizmele în toate colțurile odăii, ci umblau cu toții desculți.

Tirgurile din săptămâna viitoare.

Luni, 4 Ianuarie: S.-Gorostea, Căzdi Oșorkeiu, Crasna, Braia.

Marti, 5 Ianuarie: Corond, Marș-Oșorkeiu.

Mercuri, 6 Ianuarie (Botezul Domnului): Csacbi-Gârba, Iia, Lăpușul-unguresc, Ormanș, Vaida-Reca, Jibou.

Vineri, 8 Ianuarie: Baza, Mămăsturel-Clujului, Cluj, Șimbor, Borghiș.

Duminică, 10 Ianuarie: Kereș-Sat. Păl, Saja-Udvarhely, Sămbăta.

Tirgul de rimători în Steinbruch. În 7 Ian. n.: s'au notat: ungurești bătrâni grei 42.— cr. până 43.— cr., ungurești grei tineri 45.½ cr. până 46.½ cr., de mijloc 44.½ cr. până 45.½ cr., ușori 44.— cr. până 45.½ cr., marfă țerănească grea 42.— cr. până 43.— cr., de mijloc 43.— cr. până 44.— cr., ușoară 40.— cr. până 42.½ cr., românești, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito s e r b e ș t i grei 42.— cr. până 43.— cr., transito de mijloc 41.½ cr. până 42.½ cr., transito ușori 39.— cr. până 41 cr.

Posta redacției.

Neputând mulțumii în parte la toți câți cu dragoste au primit foaia noastră și ne-au dorit succes, redacția își împlinește o datorie mulțumind pe această cale tuturor prietenilor și binevoitorilor pentru sprijinul dat.

Mai multor colaboratori externi. Cele trimise se vor publica pe rând. Rugăm și pe viitor articole scurte, în stil cât se poate de apropiat priceperii poporului.

D-șoarei V. Da, dacă vor face toate damele române ca d-ta, vom ajunge la numărul ce ni-l doriți.

Tuturor cetitorilor:

An-Nou fericit!

Însciințare.

Se aduce la cunoștința tuturor cetitorilor, că redacția „**Foii Poporului**“ primesce și publică cu plăcere ori-ce dare de seamă despre lucruri mai însemnate ce se petrec pe la sate, ori-ce plângere dela cei-șe se simt loviți din vre-o parte oare-care.

Deasemeni dacă ni-se vor cere sfaturi, întrucât slabele puteri ne lasă, vom da bucuros sfat sătenilor care se îndreaptă spre noi.

Rugăm numai, ca întâmplările să ni-se aducă la cunoștință întocmai cum ele s'au petrecut și cu puține cuvinte.

Numai astfel publicându-șe, adevărul va eși luminos; numai întemeiați pe adevăr se va putea aduce judecată dreaptă în ori-ce afacere.

Vrînd apoi, ca foaia aceasta să fie icoana întregii vieți țerănesci, vom publica bucurosi poesii populare, basme și alte lucruri ce cetitorii noștri ne vor trimite.

Redacțiunea

„**FOII POPORULUI**“.

Calendarul săptămânii.

Zilele	Calendarul vechiu		Calendarul nou	
	Dum. inaint.	Botez., gl. 7., sft. 10.	res.	ap.
Dum.	8 Pror. Malachia	15 Mauru	8 0	4 19
Luni	4 Sob. SS. 70 de Ap.	16 Marcel	8 0	4 21
Marti	5 S. Teopent și Teona	17 Anton	7 59	4 23
Merc.	6 (+) Botezul Dom.	18 Prisca	7 58	4 24
Joi	7 † Sob. S. Ioan Botez.	19 Sara	7 57	4 26
Vineri	8 C. Georg și Domnica	20 Fab., Seb.	7 56	4 27
Sămb.	9 S. Mc. Polievt	21 Agnes	7 55	4 29

Redactor responsabil: **Ioan Russu Șirianul.**

M. KRASSOWSKY SIBIIU

Nr. 16, PIATA-MARE Nr. 16.

Prima prăvălie cu lipiscănie
pentru dame și domni, și
confecțiune gata pentru dame,
serviciu solid, și

☛ cele mai ieftine prețuri. ☛

Mustre [43] 1—
se capătă la cerere gratis și franco.

Iosif Nerlinger

Sibiiu

Strada Cisnădiei Nr. 32.

Am onoare a anunța P. T.
Publicului, că sînt aplicat a
executa toate [99] 1—3

lucrările de sticlărie,

precum punerea de geamuri în
biserici, de sticlă fină și ordi-
nară, mai departe execut și
icoane cu podoabe de aur.

Cu prețurile cele mai ieftine.

Petru Moga

franzelar,

Sibiiu, str. Poplăcii nr. 1

recomandă P. T. public cele mai
gustoase prăjituri de tot felul,
coarne și franzele precum și orice
calitate de făină albă, făină roșie
și tărîțe cu prețurile cele mai
ieftine. [6181] 2—3

INSTITUT TIPOGRAFIC în SIBIIU.

Au eșit de sub tipar :

DICTIONAR

român-germân și germân-român

de

Sab. Pop. Barcianu,

odîn. paroch gr.-or în Rășinari, asesor consistorial etc.

Revidat și completat
de

Dr. D. P. Barcianu.

Partea I. Română-germână.
704 pagini.

☛ Prețul 2 fl. 50 cr. v. a. ☛

Partea II. Germână-română
1152 pagini.

☛ Prețul 3 fl. 80 cr. v. a. = 10 lei. ☛

Deposit general

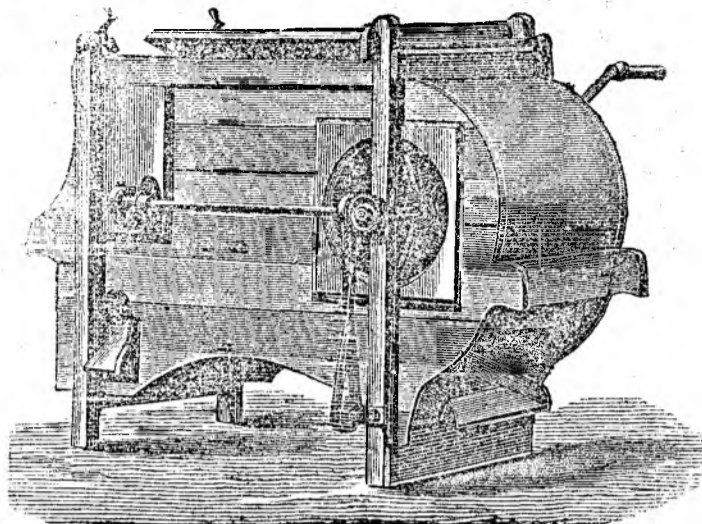
pentru România la librăria lui

Alexandru Degenmann,

București, Calea Victoriei 53.

NB. Pentru trimiterea prin poștă 20 cr. v. a. de
exemplar.

A. TÖRÖK,
fabrică de mașini în Sibiiu.

A. TÖRÖK,
fabrică de mașini în Sibiiu.

A. TÖRÖK, FABRICĂ DE MAȘINI ÎN SIBIIU.

Recomandă cu prețurile cele mai ieftine și cu condițiunile de plată cele mai
avantajoase: [100] 1—

Pluguri ordinare și schimbătoare de toate
sistemele, precum și roțile de pluguri.
Pluguri de săpat pentru cucuruz și napi.
Mașini de sămănat pentru cucuruz, napi,
grâu și ovės.
Extirpatori de toate mărimile.
Grape de mușchiu.
Grape diagonale.
Oblii de fenațe.
Mașini de tăiat fân și paie în toate mă-
rimile.

Mașini de tăiat pentru napi și cartofi.
Trieuri de toate sistemele.
Ciure-Backer de toate mărimile.
Mașini de îmblătit pentru mână.
Mașini de îmblătit cu vârtegiu pentru
1—4 cai.
Mașini de îmblătit cu vînturătoare.
Vârtegiuri pentru 1—8 cai.
Curele în toate lățimile și mărimile.
Părți de rezervă pentru toate mașinile
am totdeauna în deposit.

☛ Reparaturi se execută prompt și cât se poate de ieftin. ☛

Sibiiu,

Strada Cisnădiei
nr. 12.

M. Vogelsang

Brașov,

Obere Purzengasse
nr. 21.

Fabrică mecanică de împletituri și tricotage.

Fabricat propriu de diverse împletituri

de lână de oaie și bumbac de cantitatea cea mai bună sub garanță de durabilitate
precum: ciorapi și călțuni pentru bărbați și dame, jachete pentru copii, cămeși, calțete
pentru genunchi, mănuși, chipiu de vînătoare, rocuri pe de desubt, vestminte pentru
copii etc. Mai departe fabricat propriu de tricotage precum: Jersey-(tricot)-taille,
îmbrăcăminte pentru copii, rufării (sistem Jäger) etc. din camgarn curat, din aceeași
lână vestminte pe de desubt, jachete, cămeși de Tourist, pantaloni și tricote pentru
copii etc. de o calitate deosebită de durabilă și solidă.

Ciorapi pentru copii patentăți cu genunchi, talpă și vîrf dublu.

☛ Diferite reparaturi de împletit și alte articole de acestea se primesc, precum
și ciorapi usați pentru împletit. ☛

[6186] 2—3

Prețuri curent ilustrat se capătă gratis și franco.

Sibiiu, strada Franciscanilor nr. 11.

Francisc Neuzil

Strada Franciscanilor 11. SIBIIU. Strada Franciscanilor 11.

recomandă

stabilimentul seu de compactorie,

spre efectuarea elegantă și solidă de ori-ce lucrări din felul

acesta, pe lungă

☛ Prețurile cele mai moderate. ☛

Sibiiu, în Decemvrie 1892.

[6269] 2—

Sibiiu, strada Franciscanilor nr. 11.